

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

2
0
2
4

**“YASHIL” IQTISODIYOTGA O‘TISHDA INNOVATSIYALARNI
KENG JORIY QILISH VA BARQAROR IQTISODIYOTNI
INSTITUTSIONAL TARAQQIY ETTIRISH DOLZARBLIGI**

**INSTITUTIONAL DEVELOPMENT OF A SUSTAINABLE
ECONOMY AND WIDE IMPLEMENTATION OF INNOVATIONS
DURING THE TRANSITION TO A GREEN ECONOMY**

**ИНСТИТУЦИОНАЛЬНОЕ РАЗВИТИЕ УСТОЙЧИВОЙ
ЭКОНОМИКИ И ШИРОКОЕ ВНЕДРЕНИЕ ИННОВАЦИЙ ПРИ
ПЕРЕХОДЕ К «ЗЕЛЕННОЙ» ЭКОНОМИКЕ**

Onlayin xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya materiallari

2024-yil 20-may

MAXSUS SON

74-91 xalqaro daraja
ISSN: 2992-8982

Google
Scholar

doi

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi
Rae Kvon Chung, Janubiy Korea, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, t.f.d., prof., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, i.f.d., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri o'rinbosari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, i.f.d., prof., O'zR Oliy Majlisi qonunchilik palatasi deputati
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, i.f.d., prof., TDIU YoMMIB birinchi prorektori
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, i.f.d., prof., TDIU Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektori
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, i.f.d., prof., "O'IRIAM" ilmiy tadqiqot markazi direktori – prorektor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, i.f.d., TMI professori
Samadov Asqarjon Nishonovich, i.f.n., TDIU professori
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, t.f.d., Rossiya xalqlar do'stligi universiteti professori
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, i.f.d., prof., Xalqaro "Nordik" universiteti rektori
Aliyev Bekdavat Aliyevich, f.f.d., TDIU professori
Axmedov Ikrom Akramovich, i.f.d. TDIU professori
Po'latov Baxtiyor Alimovich, t.f.d., profesor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, i.f.d., TDIU professori
Isakov Janabay Yakubbayevich, i.f.d., TDIU professori
Musyeva Shoirazimovna, SamDu IS instituti professori
Axmedov Javohir Jamolovich, i.f.f.d., "El-yurt umidi" jamg'armasi ijrochi direktori o'rinbosari
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, t.f.f.d., TAQU katta o'qituvchisi
Xalikov Suyun Ravshanovich, i. f. n., TDAU dotsenti
Kamilova Iroda Xusniddinovna, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Rustamov Ilhomiddin, f.f.n., Farg'ona davlat universiteti dotsenti
Fayziyev Oybek Raximovich, i.f.f.d. (PhD), Alfraganus universiteti dotsenti
Sevil Piriyeva Karaman, PhD, Turkiya Anqara universiteti doktoranti
Mirzaliyev Sanjar Maxamatjon o'g'li, TDIU mustaqil tadqiqotchisi
Utayev Uktam Choriyevich, O'zR Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farxod, O'zR Bosh prokuraturasi iqtisodiy jinoyatlarga qarshi kurashish departamenti bo'limi boshlig'i
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, TDIU katta o'qituvchisi

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, i.f.d, TDIU dotsenti
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, i.f.f.d, TDIU dotsenti
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, i.f.d., TMI dotsenti
Babayeva Zuhra Yuldashevna, TDIU mustaqil tadqiqotchisi

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

I shu'ba

IJTIMOIIY-IQTISODIY BARQAROR RIVOJLANISH
MAQSADLARIGA ERISHISH UCHUN «YASHIL» IQTISODIYOTGA
JADAL O'TISH

Section I

ACCELERATED TRANSITION TO A GREEN ECONOMY TO
ACHIEVE SOCIO-ECONOMIC SUSTAINABLE DEVELOPMENT
GOALS

I секция

УСКОРЕННЫЙ ПЕРЕХОД К «ЗЕЛЕННОЙ» ЭКОНОМИКЕ ДЛЯ
ДОСТИЖЕНИЯ ЦЕЛЕЙ СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОГО
УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ

“YASHIL IQTISODIYOT”NI RIVOJLANTIRISHNING IQTISODIY MEXANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH

Abdurahmonov Xolboy To'xtayevich

Alfraganus universiteti mustaqil izlanuvchisi

Annotatsiya: Hozirgi kunda ekologik muammolar va barqaror rivojlanishga tobora ko'proq e'tibor qaratilmoqda. Shu munosabat bilan “yashil iqtisodiyot” tobora dolzarb va muhim tushunchaga aylanib bormoqda. Bu atrof-muhitga zarar yetkazmaydigan va tabiiy resurslarni saqlashga hissa qo'shadigan tovarlar va xizmatlarni ishlab chiqarish va iste'mol qilishga o'tishni o'z ichiga oladi.

Ushbu maqola “yashil iqtisodiyot”ni rivojlantirishning mavjud iqtisodiy mexanizmini tahlil qilish va baholash hamda uni takomillashtirish chora-tadbirlarini taklif qilishga bag'ishlangan. Tadqiqot natijalari ham davlat idoralari, ham ekologik barqaror texnologiyalar va biznes amaliyotlarini rivojlantirishdan manfaatdor bo'lgan xususiy kompaniyalar uchun foydali bo'lishi mumkin.

Kalit so'zlar: atrof-muhit, tabiiy resurs, yashil iqtisodiyot, barqaror rivojlanish, ekologik omillar, tabiiy resurslar, barqaror rivojlanish.

Abstract: In the modern world, more and more attention is paid to environmental issues and sustainable development. In this regard, the “green economy” is becoming an increasingly relevant and important concept. It involves a transition to the production and consumption of goods and services that do not harm the environment and contribute to the conservation of natural resources.

This article is devoted to the analysis and assessment of the existing economic mechanism for the development of the “green economy” and the proposal of measures to improve it. The results of the study may be useful for both government agencies and private companies interested in developing environmentally sustainable technologies and business practices.

Key words: environment, natural resources, green economy, sustainable development, environmental factors, natural resources, sustainable development.

Аннотация: В современном мире все больше внимания уделяется вопросам экологии и устойчивого развития. В этой связи, “зеленая экономика” становится все более актуальной и важной концепцией. Она предполагает переход к производству и потреблению товаров и услуг, которые не наносят ущерб окружающей среде и способствуют сохранению природных ресурсов.

Данная статья посвящена анализу и оценке существующего экономического механизма развития “зеленой экономики” и предложению мер по его совершенствованию. Результаты исследования могут быть полезны как для государственных органов, так и для частных компаний, заинтересованных в развитии экологически устойчивых технологий и бизнес-практик.

Ключевые слова: окружающая среда, природные ресурсы, зеленая экономика, устойчивое развитие, экологические факторы, природные ресурсы, устойчивое развитие.

KIRISH

So'nggi yillar monaynida yashil iqtisodiyot g'oyasi ham rivojlanayotgan, ham rivojlangan mamlakatlarda barqaror taraqqiyotga erishishda asosiy vositaga aylandi. Shu sababli, ushbu tadqiqot rivojlanayotgan mamlakatlarda barqaror taraqqiyotga erishishda yashil iqtisodiyotning rolini o'rganishga bag'ishlanadi. 2018-yilda 60 ta rivojlanayotgan mamlakatdan olingan ma'lumotlardan foydalangan holda, yashil iqtisodiyotni alohida uchta o'zaro bog'liq o'zgaruvchi, xususan, aholi jon boshiga YaIM, ishsizlik darajasi va qashshoqlik darajasi o'rtasidagi munosabatni empirik tekshirish orqali o'rganish kerak degan xulosaga kelishdi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHAHRI

Yashil iqtisodiyotni rivojlantirishning mavjud iqtisodiy mexanizmini tahlil qilish va baholashning nazariy-metodologik jihatlarini ko'plab xorijlik olimlar, jumladan: Herman Deyli - amerikalik ekolog iqtisodchi, barqaror iqtisodiyot va barqaror rivojlanish bo'yicha ishlari bilan mashhur; Tim Jekson - britaniyalik iqtisodchi va "O'sishsiz farovonlik" muallifi, cheksiz o'sishdan ko'ra farovonlikni birinchi o'ringa qo'yadigan yangi iqtisodiy modelni yoqlaydi; Kate Ravort - britaniyalik iqtisodchi va iqtisodiy rivojlanish doirasida ijtimoiy va sayyoraviy chegaralarni muvozanatlashtirishga qaratilgan Donut Economics modeli yaratuvchisi; Jeffri Saks - amerikalik iqtisodchi va Kolumbiya universiteti qoshidagi Yer instituti direktori, barqaror rivojlanish va qashshoqlikni yumshatish borasidagi faoliyati bilan tanilgan.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqotda metodologiya – qiyosiy tahlil, tizimli va mantiqiy tahlil, deduksiya, kuzatish, ekspert baholash usullaridan foydalanilgan.

TAHLIL VA NATIJALAR

"Yashil iqtisodiyot"ni rivojlantirishning iqtisodiy mexanizmini takomillashtirish barqarorlikni, atrof-muhitni muhofaza qilishni va resurslardan samarali foydalanishni, shuningdek, iqtisodiy o'sish va ijtimoiy farovonlikni qo'llab-quvvatlovchi siyosat va amaliyotlarni amalga oshirishni o'z ichiga oladi. Ushbu mavzu bo'yicha ba'zi asosiy tahlillar va natijalar:

Siyosat vositalari: Yashil iqtisodiyotga o'tishni qo'llab-quvvatlash uchun uglerod narxini belgilash mexanizmlari, qayta tiklanadigan energiya subsidiyalari, eko-yorliqlash sxemalari va yashil xaridlar siyosati kabi turli siyosat vositalari amalga oshirildi. Tahlillarga ko'ra, ushbu vositalar korxonalar va iste'molchilarni yanada barqaror amaliyot va texnologiyalarni o'zlashtirishga samarali rag'batlantirishi mumkin.

Toza texnologiyalarga investitsiyalar: Qayta tiklanadigan energiya, energiya tejaydigan binolar va barqaror qishloq xo'jaligi kabi toza texnologiyalarga investitsiyalarning ko'payishi issiqxona gazlari chiqindilari va atrof-muhitga ta'sirni kamaytirish bilan birga yangi iqtisodiy imkoniyatlar va ish o'rinlarini yaratishni ko'rsatilgan. Tadqiqotlar ushbu tarmoqlarga sarmoya kiritishning iqtisodiy foydasini, jumladan, energiya xavfsizligini yaxshilash va qazib olinadigan yoqilg'iga bog'liqlikni kamaytirishni ko'rsatdi.

Iqtisodiyotning aylanma amaliyotlari: Chiqindilarni kamaytirish, qayta ishlash va uzoq umr ko'rish uchun mahsulot dizayni kabi aylanma iqtisod amaliyotlarini qabul qilish iqtisodiy samaradorlikni oshirish bilan birga resurslarning kamayishi va chiqindilar hosil bo'lishini kamaytirishga yordam beradi. Tahlillarga ko'ra, aylanma iqtisodga o'tish xarajatlarni tejash, resurslarni tejash va biznes uchun yangi imkoniyatlarga olib kelishi mumkin.

Yashil moliya va barqaror investitsiyalar: Ekologik, ijtimoiy va boshqaruv mezonlarini investitsiya qarorlariga integratsiyalashuvi so'nggi yillarda jadal sur'atlarga ega bo'lib, o'z portfellarida barqarorlik omillarini hisobga olgan investorlar soni ortib bormoqda. Tadqiqotlarga ko'ra, barqaror investitsiyalar raqobatbardosh moliyaviy daromad keltirishi, shu bilan birga ijobiy ekologik va ijtimoiy natijalarni berishi mumkin.

Yashil ish o'rinlari va ko'nikmalarni rivojlantirish: Yashil iqtisodiyotga o'tish qayta tiklanadigan energiya, yashil qurilish va barqaror transport kabi sohalarida yangi ish o'rinlarini yaratish salohiyatiga ega. Tahlillarga ko'ra, yashil ish o'rinlari uchun malaka oshirish va ishchi kuchini o'qitishga sarmoya kiritish iqtisodiy barqarorlikni oshirish, ijtimoiy inklyuziyani rivojlantirish va kam uglerodli iqtisodiyotga o'tishni qo'llab-quvvatlashi mumkin.

Umuman olganda, yashil iqtisodiyotni rivojlantirishning iqtisodiy mexanizmini takomillashtirish bo'yicha tahlil va natijalar barqarorlik tamoyillarini iqtisodiy siyosat va amaliyotga integratsiyalashuvi atrof-muhitni muhofaza qilish, iqtisodiy o'sish va ijtimoiy taraqqiyot kabi ko'plab afzalliklarga olib kelishi mumkinligini ko'rsatadi. Barqarorlikka ustuvor ahamiyat beruvchi iqtisodiy rivojlanishga yaxlit yondashuvni qo'llash orqali mamlakatlar hamma uchun yanada mustahkam va farovon kelajak qurishlari mumkin.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Yashil iqtisodiyotga o'tish iqlim o'zgarishi, biologik xilma-xillikning yo'qolishi va resurslarning kamayishi kabi dolzarb ekologik muammolarni hal qilish, shu bilan birga barqaror iqtisodiy rivojlanish va ijtimoiy farovonlikni rag'batlantirish uchun muhim ahamiyatga ega.

Yashil iqtisodiyotni rivojlantirishning iqtisodiy mexanizmi barqaror o'sish va barqarorlikni ta'minlash uchun siyosiy vositalar, investitsiya strategiyalari va innovatsion biznes modellarini birlashtirgan kompleks va integratsiyalashgan yondashuvni talab qiladi.

Yashil iqtisodiyot tashabbuslari ish o'rinlari yaratish, innovatsiyalar, resurslar samaradorligi va atrof-muhitni muhofaza qilish nuqtai nazaridan ijobiy natijalarni ko'rsatib, yanada barqaror va kam uglerodli kelajakka o'tishning iqtisodiy afzalliklarini qayd etadi.

Hukumatlar, biznes, fuqarolik jamiyati va xalqaro tashkilotlar o'rtasidagi hamkorlik yashil iqtisodiyot kun tartibini ilgari surish va siyosatning bo'linishi, bozorni buzish va xabardorlik yetishmasligi kabi to'siqlarni bartaraf etishda juda muhimdir.

Birlashgan Millatlar Tashkiloti meyyoriy hujjatlariga muvofiq, e'lon qilingan samaraga quyidagi majburiy shartlarni bajarish orqali erishiladi:

- tabiiy resurslardan samarali foydalanish;
- tabiiy kapitalni saqlash va oshirish;
- ifloslanishni kamaytirish;
- past uglerod chiqindilari;
- ekotizim xizmatlari va biologik xilma-xillikni yo'qotishning oldini olish;
- daromad va bandlikning o'sishi ^[1].

Takliflar

- **Siyosatni mustahkamlash:** Hukumatlar yashil iqtisodiyotni rivojlantirishni qo'llab-quvvatlovchi siyosatni, jumladan, aniq maqsadlarni belgilash, samarali qoidalarni joriy etish va barqaror amaliyot va investitsiyalar uchun rag'batlantirishni kuchaytirishi kerak.
- **Yashil texnologiyalarga investitsiyalarni ko'paytirish:** toza texnologiyalar, qayta tiklanadigan energiya, energiya samaradorligi va barqaror infratuzilmaga davlat va xususiy sektor investitsiyalarini rag'batlantirish innovatsiyalarni rivojlantirish, yashil ish o'rinlarini yaratish va uglerod chiqindilarini kamaytirish uchun muhim ahamiyatga ega.
- **Barqaror iste'mol va ishlab chiqarishni rag'batlantirish:** Iste'molchilarni ekologik ongli tanlovlar qilishga undash va barqaror ishlab chiqarish amaliyotini qo'llashda korxonalarni qo'llab-quvvatlash chiqindilarni kamaytirish, resurslarni tejash va atrof-muhitga ta'sirni minimallashtirishga yordam beradi.

Darhaqiqat, yashil iqtisodiyot barqaror rivojlanish konsepsiyasi bilan chambarchas bog'liq bo'lib, uning doirasida shakllanishi uchun o'tgan asrning 80-yillari oxirida asoso solingan. Yashil iqtisodiyot g'oyasining paydo bo'lish mohiyatini yaxshiroq tushunish uchun, Keling, 1987-yilda G.X. Brundlandt boshchiligidagi BMT komissiyasi tomonidan taklif qilingan barqaror rivojlanishning hozirgi eng keng tarqalgan ta'rifiga murojaat qilaylik - bu "kelajak avlodlarning hayotiy ehtiyojlariga tahdid solmasdan zamonaviy avlod ehtiyojlarini qondiradigan rivojlanish"ni ko'rish mumkin ^[2].

- **Ta'lim va salohiyatni oshirish:** Yashil ish o'rinlari va barqaror amaliyotlar uchun ta'lim, o'qitish va ko'nikmalarni rivojlantirishga sarmoya kiritish yashil iqtisodiyotga o'tish va barqarorlik madaniyatini rivojlantirish uchun jihozlangan ishchi kuchini yaratish uchun muhim ahamiyatga ega.
- **Xalqaro hamkorlikni rivojlantirish:** Global darajadagi hamkorlik transchegaraviy ekologik muammolarni hal qilish, ilg'or tajribalarni almashish va rivojlanayotgan mamlakatlarni yashil iqtisodiyotga o'tishda qo'llab-quvvatlash uchun resurslarni safarbar qilish uchun muhim ahamiyatga ega.

Xulosa qilib aytganda, yashil iqtisodiyotni rivojlantirishning iqtisodiy mexanizmini takomillashtirish yanada barqaror, inklyuziv va barqaror iqtisodiy modelga o'tishni jadallashtirish uchun barcha manfaatdor tomonlarning muvofiqlashtirilgan sa'y-harakatlarini talab qiladi. Taklif etilgan chora-tadbirlarni hayotga tatbiq etish va umumiy maqsadlar sari birgalikda harakat qilish orqali biz hozirgi va kelajak avlodlar uchun yanada yashil, yanada farovon kelajak qurishimiz mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Навстречу "зеленой" экономике: пути к устойчивому развитию и искоренению бедности – обобщающий доклад для представителей властных структур // ЮНЕП. 2011: [сайт]. – URL: <http://www.unep.org/greenconomy/> (дата обращения: 09.04.2022)
2. Наше общее будущее. Доклад международной комиссии по окружающей среде и развитию (МКОСР): пер. с англ. / под ред. и с посл. С.А. Евтеева и Р.А. Перелета. – М.: Прогресс, 1989. – 376 с. – ISBN: 5-01-001747-4.
3. <https://president.uz/oz/lists/view/5805>

MUNDARIJA

I shu'ba

IJTIMOIIY-IQTISODIY BARQAROR RIVOJLANISH MAQSADLARIGA ERISHISH UCHUN "YASHIL" IQTISODIYOTGA
JADAL O'TISH

Section I

ACCELERATED TRANSITION TO A GREEN ECONOMY TO ACHIEVE SOCIO-ECONOMIC SUSTAINABLE
DEVELOPMENT GOALS

I секция

УСКОРЕННЫЙ ПЕРЕХОД К "ЗЕЛеной" ЭКОНОМИКЕ ДЛЯ ДОСТИЖЕНИЯ ЦЕЛЕЙ СОЦИАЛЬНО-
ЭКОНОМИЧЕСКОГО УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ

The Development of Marketing Innovations in Retail Trade	4
Shakhriyor Sadullaev, Sadullayeva Shahrizoda	
Направления совершенствования стратегии компании для успешной организации IPO	9
Шахзод Сайдуллаев	
"Yashil iqtisodiyot"ni rivojlantirishning iqtisodiy mexanizmini takomillashtirish	11
Abdurahmonov Xolboy To'xtayevich	

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Xondamir Ismoilov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2024. Maxsus son

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77)

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77) telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzirimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnalning ilmiyligi:

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2023-yil 1-apreldagi 336/3-sonli qarori bilan ro'yxatdan o'tkazilgan.